

senfu parentem habuisse Paulum creduntur, nempe XII. & sequentibus, uti ex col-
latione didici, multa occurrunt ex laudata versione Anastasii defumta. Ergo ne illa
quidem portio Miscellae, quam Eruditi *Appendicem ad Eutropium* appellant, & Paulo
Diacono inscribunt, ejus nomini, & curae attribuenda videtur.

Inter haec difficultates opinionem, quae mihi magis probatur, Eruditi accipiant.
Statuendum primo est, negari nequaquam posse, quin Paulus Warnefridi, sive Dia-
conus, nonnulla additamenta ad Breviarium Eutropii contulerit. Hac de re dubitare
nos vix finit Leo Marficanus Episcopus Ostiensis, Scriptor plane antiquus, atque Er-
ditus. Ita vero scribit ille Lib. I. Cap. 15. Chron. Casin. de Paulo Diacono agens:
Ejusdem Adelpergae (quam filiam *Desiderii Regis* supra appellaverat) *rogatu in Historia*
Romana, quam Eutropius breviter composuerat, plurima hinc inde de Historiis Ecclesiasti-
cis addidit. Ad ultimum vero duos libellos a tempore Juliani Apostatae, in quem ipsam Hi-
storiam Eutropius terminaverat, usque ad tempora primi Justiniani Imperatoris eidem an-
nexuit. Secundo quum & in iisdem Libris, quos Eutropio Paulus adjecisse de suo
penu dicitur, occurrant nonnullae lacinae ex Anastasiana versione defumtae, certum
mihi videtur, *Miscellam* hanc Historiam compactam fuisse non a Paulo Diacono, non
ab Anastasio Bibliothecario, sed quidem ab aliquo, vetustissimo sane, posteriore ta-
men Scriptore, qui & Eutropii, & Pauli, & Anastasii laboribus, aliisque antiquis
Libris defloratis compagem totius *Miscellae* perfecit. Imo, liceat mihi dicere, miror,
cur nondum Eruditi animadverterint a Libris, quos Eutropio Paulus addidit, ni-
mium discedere vulgatos *Miscellae* Libros. Habeo *Eutropii Breviarium integritati suae*
restitutum per Eliam Vinetium, atque editum Amstelodami anno 1625. una cum aliis
Romanae Historiae Breviatoribus. Ibi post decem Eutropii Libros, a quibus absunt
multa, quae contra in *Miscella* leguntur, sequitur *Pauli Diaconi de gestis Romanorum*
ad Eutropii Historiam additus Liber XI. Proceedit autem Paulus usque ad Librum
XVII. quem ita concludit. *Quia vero restant adhuc, quae de Justiniani Augusti felicitate*
dicantur, in sequenti, Deo praesule, Libello promenda sunt. Liber XVIII. subsequens
narratione ad Leonem usque Isauricum pertingit; sed nihil adfert, quod in Historia
Langobardica non occurrat huc illuc sparsum, ut dubitari possit, utrum Paulus haec
a se scripta in Historiam quoque Langobardicam intulerit, an alius quisquam ex il-
linc decerptis Librum XVIII. *Miscellae* confecerit. Attamen quum in antiquissimo
Codice MS. Bibliothecae Ambrosianae in fine Libri XVII. legantur verba, quae an-
tea reuli, indicantia nempe Librum subsequutum, quamquam is in eodem Co-
dice desideretur, conjici potest a Paulo compositus, isque esse, qui a Vineto est edi-
tus, quem postea aut ipse Paulus, aut quisquam alius per frustra divivum in Lango-
bardorum Historia rursus exhibuerit. Itaque in editione Vineti continetur germana,
ac primigenia *Pauli Appendix ad Eutropium*, quam subinde *Miscellae* Auctor aliis ad-
ditis pinguiorem effecit. Ac proinde maxima diversitas, quae inter *Appendicis* Pauli-
nae editionem a Vineto procuratam, & *Miscellae* Libros ab Eruditis Paulo Diacono
inscriptos, intercedit, jam tandem evincit, ne ullam quidem *Miscellae* ejusdem por-
tionem uni Paulo Diacono posse tribui. Ad hujus etiam rei certiolem indaginem
confulendum curavi laudatum Codicem Ambrosianum per doctissimum Saxium Bi-
bliothecae Praefectum, qui ad me scripsit, cum Vineti editione quidem, non autem
cum editis *Miscellae* Libris concordare ibi *Additamenta ad Eutropium*, Librumque XI.
ita incipere: *Anno ab Urbe condita Millesimo centesimo octavo decimo* (Vinetus habet
MCXIX.) *Valentinianus tricesimus octavus e Pannonia Cibalensi editus &c.*

Postremo itaque loco tamquam verosimilius statuendum puto, *Miscellam Historiam*,
aliquo curante, post Anastasii Bibliothecarii tempora ex diversis Auctoribus coalu-
isse, nempe ex Eutropii, Flori, Suetonii, Victoris, Eusebii, Rufini, Orosii, Jordanis,
aliorumque Libris, ac potissimum ex Historia Ecclesiastica, quam e Graeco conver-
sam ad posteros emisit supralaudatus Anastasius. Collectorem autem istum fuisse
Laudolphum cognomento *Sagacem*, sunt qui scribant, alicujus fortasse MSti Codicis
auctoritate freti. Ciacconius contra in *Vitis Romanorum Pontificum* Auctorem
Miscellae vocat *Paulum*, vel potius *Johannem Diaconum*. Sed quicumque is fuerit, sive
Laudolphus Sagax, sive *Johannes Diaconus*, nihil de hujusmodi Auctore dicendum re-
stat, quum praeter nudum illius nomen nil aliud de ipso veterum monumenta nobis
reliquerint. Id solum monere juvat, temporibus supra memorati Anastasii, hoc est
circiter ann. 875. floruisse *Johannem Ecclesiae Romanae Diaconum*, inter Scriptores Ec-
clesiasticos recensitum, cujus studio habemus S. Gregorii Magni Vitam IV. Libris
comprehensam, ac saepe recusam. Is potuit esse Auctor *Miscellae*; sed num fuerit,
incertum puto. Ac proinde meliori fortasse consilio utemur in posterum, si quum
ocasio se tulerit adhibendae hujus Historiae, praetermisso nomine, tantummodo
Auctorem *Miscellae* citabimus. Ambrosiana Bibliotheca, ut supra inuimus, MStum
Codicem membranaceum possidet, magni sane faciendum, ut pote, qui, ni mea me
conje-